

Härnösands kommuns revisorer

Till
Överförmyndarnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

2025-04-03

Revisionsrapport ”Grundläggande granskning – överförmyndarnämnden”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en grundläggande granskning för att bedöma om överförmyndarnämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att överförmyndarnämnden lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 8 augusti 2025. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lena.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Sven-Arne Staflund

Grundläggande granskning - överförmyndarnämnden

Rapport

Härnösands kommun

KPMG AB

2025-04-03

Antal sidor 13

Härnösands kommun
Grundläggande granskning - överförmyndarnämnden

2025-04-03

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Styrande förutsättningar	6
3.2	Verksamhetsstyrning och uppföljning	6
3.3	Ekonomistyrning och uppföljning	8
3.4	Intern kontroll	9
4	Samlad bedömning och rekommendationer	12

1 Sammanfattning

Granskningens översiktliga syfte var att bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att styrelse och nämnder lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att överförmyndarnämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?	I allt väsentligt
Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens måluppfyllelse	Ja
Uppnår styrelsen/nämnden målen för sin verksamhet?	Ja
Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppföljning under året?	-
Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt?	I allt väsentligt
Följer styrelsen/nämnden upp verksamhetens ekonomiska resultat under året?	Ja
Bedriver styrelsen/nämnden verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar?	Ja
Vidtar styrelsen/nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?	-
Har styrelsen/nämnden skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?	-
Följer styrelsen/nämnden upp verksamhetens interna kontroll under året?	Nej
Vidtar styrelsen/nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?	-

Härnösands kommun

Grundläggande granskning - överförmyndarnämnden

2025-04-03

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi överförmyndarnämnden att:

- Skapa förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året.

2 Bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen.

Kommunallagen (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Verksamhetsområdena ska granskas i den omfattning som följer av God revisionsred.

Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårs- och helårsbokslut.

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse, styrning och intern kontroll. Granskningen baseras generellt sett på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser, och ger även underlag till uppdatering av riskanalysen under året. Enligt God revisionsred ska den grundläggande granskningen utgöra ett så pass omfattande underlag att den ger grund till bedömningar som revisorerna avlämnar i sin årliga revisionsberättelse.

Revisorerna genomför fördjupade granskningar som ett komplement till den grundläggande granskningen.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningens översiktliga syfte var att bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att styrelse och nämnder lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

Verksamhetsstyrning och uppföljning

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?
- Följer styrelsen/ nämnden upp verksamhetens måluppfyllelse
- Uppnår styrelsen/nämnden målen för sin verksamhet?
- Vidtar styrelsen/ nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende måluppföljning under året?

Ekonomistyrning och uppföljning

- Har styrelsen/nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt?
- Följer styrelsen/nämnden upp verksamhetens ekonomiska resultat under året?
- Bedriver styrelsen/nämnden verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar?
- Vidtar styrelsen/nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende ekonomiska resultat under året?

Intern kontroll

- Har styrelsen/nämnden skapat förutsättningar att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året?
- Följer styrelsen/nämnden upp verksamhetens interna kontroll under året?
- Vidtar styrelsen/nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammas avseende intern kontroll under året?

Granskningen avser kommunstyrelsen och samtliga nämnder, exklusive valnämnden och krisledningsnämnden.

2.2 Revisionskriterier

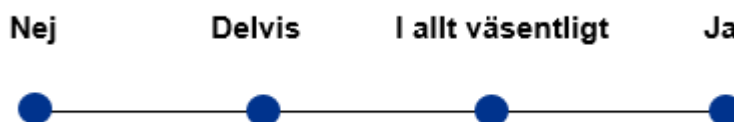
I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Kommunfullmäktiges givna beslut och uppdrag till styrelse/ nämnder
- Styrelse och nämnders reglementen
- Reglemente för intern kontroll
- Tillämpbara interna regelverk och policys.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och en enkät till styrelsens och nämndernas ledamöter.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av nämndens ordförande och enhetschef.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrande förutsättningar

Enligt gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder¹ är överförmyndarnämnden en kommunal förvaltnings- och tillsynsmyndighet med uppgift att utöva tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Nämnden är gemensam för Härnösand och Kramfors. Härnösand är värdkommun.

Reglementet gör gällande att nämnden är ansvarig för att överförmyndarverksamheten bedrivs i enlighet med reglerna i föräldrabalken samt andra berörda författningar. Nämnden ska även tillse att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Det framgår av kommunens målprogram 2024–2027² att kommunen har sex lokala inriktningar som utgår från de globala målen i Agenda 2030:

1. Plats för alla
2. Plats för tillväxt
3. Modig miljökommun
4. Likvärdig utbildning
5. Jämställd och jämlik välfärd
6. Attraktiv arbetsgivare

Inriktningarna ska leda kommunen i planering och beslutsfattande. Utifrån innehållet i inriktningarna ska kommunens nämnder och bolag utarbeta mål för den egna verksamheten. Respektive nämnd kan även tilldelas specifika prioriterade uppdrag/mål från kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har inte fastställt några särskilda mål eller uppdrag för överförmyndarnämnden i årsplan 2024.

3.2 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Överförmyndarnämnden har genom verksamhetsplan 2024³ fastställt mål för verksamhetsåret. Av verksamhetsplanen framgår att nämndens mål utgår från de lokala inriktningarna. Det beskrivs att nämndens mål för inriktningen *jämställd och jämlik välfärd* är att utöva en kvalitativ och rättssäker handläggning där varje beslut präglas av jämställdhet och likabehandling. Nämnden har fastställt två strategier för målluppfyllelse: inventera, reviderar och tillskapa styrande dokument och riktlinjer samt inventera, revidera och tillskapa processmallar och flödesscheman för olika ärendetyper. Indikator för arbetet är resultat i enkäten "Hjälp oss bli bättre" samt Länsstyrelsen årliga granskning av rättssäkert med likabehandling.

¹ Kommunfullmäktige 2022-12-19, § 132

² Kommunfullmäktige 2023-03-27, § 25

³ Överförmyndarnämnden 2024-12-15, § 69

Enligt nämndens delårsrapport 2024⁴ är överförmyndarenheten en verksamhet i kommunstyrelsens förvaltning. Med anledning av detta har vissa uppgifter som till exempel ekonomi rapporterats till kommunstyrelsen, och vissa uppgifter till överförmyndarnämnden.

Av delårsrapporten framgår att nämnden bedömer de två strategierna för måluppfyllelse som delvis klar vid tiden för uppföljningen.

Nämndens verksamhetsberättelse 2024⁵ gör gällande för nämndens måluppfyllelse under året. Av verksamhetsberättelsen framgår att nämnden har fastställt följande styrande dokument under året i syfte att uppnå fastställda mål:

- Riktlinjer vid granskning av årsräkningar och sluträkningar (januari)
- Utvärderat delegationsordning (september)
- Revidering granskningsriktlinjer (november)
- Riktlinjer för uttagsmedgivande (november)
- Revidering "Riktlinjer vid arvodering till god man och förvaltare" (december)
- Revidering delegationsordning (december)

Vad gällande processbeskrivning har följande flödesscheman tillskapats:

- "Avslut av akt"
- "Byte av ställföreträdare"

Det framgår av verksamhetsberättelsen att nämnden gjort en tydlig förflyttning målet. Indikatorer om "NKI" samt Länsstyrelsens granskning är inte tillämpliga då enkätutskick har framflyttats samt att Länsstyrelsen ej utfört någon granskning under 2024.

3.2.1 Enkätundersökning

Enkätundersökningen besvarades av sju ordinarie ledamöter och fem ersättare.

	Ja	Nej	Vet ej
Har nämnden fastställt mål som är tydligt kopplade till fullmäktiges mål?	11		1
Har nämnden formulerat verksamhetsmålet så att de är möjliga att utvärdera?	11	1	
Följer nämnden upp hur verksamhetsmålen utvecklas under året?	11		1

⁴ Överförmyndarnämnden 2024-10-25, § 80

⁵ Överförmyndarnämnden 2025-02-21, § 15

Har nämnden beslutat om åtgärder om det finns risk för att målen inte kommer att uppnås?	4	3	5
--	---	---	---

Tabell 1: Resultat av enkätundersökning avseende verksamhetsstyrning och uppföljning

3.2.2 Bedömning

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden i allt väsentligt säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och uppdrag.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden uppnått målen för sin verksamhet.

Vi kan inte bedöma om överförmyndarnämnden vidtagit åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammats avseende måluppföljning då sådana inte uppmärksammats under året.

3.3 Ekonomistyrning och uppföljning

Av årsplan 2024 framgår att kommunfullmäktiges budget innefattar överförmyndarnämnden.

Av nämndens verksamhetsplan 2024 framgår att årets detaljbudget följer det samverkansavtal som upprättades inför sammanslagning av överförmyndarförvaltningarna i Härnösand och Kramfors. Vidare framgår att värdkommunen ska fastställa budget för enheten och nämndens verksamhet efter budgetsamtal med samverkanskommunen.

Enligt verksamhetsplan 2024 uppgår nämndens detaljbudget till cirka 8,8 mnkr. Det är dock inte utifrån denna budget som nämnden följer upp sin ekonomi utan återrapporteringen i huvudsak de förtroendevaldas kostnader, totalt en budget på 380 tkr

Av nämndens fyramånadersrapport 2024⁶ framgår att nämnden visar ett överskott om 21 tkr för perioden januari till och med april. Överskottet ska främst bero på att posten för kompetensutveckling är lägre än budgeterat för perioden då inga kostnader uppkommit.

I fyramånadersrapporten framförs det att nämnden prognostiserar ett överskott om 40 tkr för helåret. Utöver lägre kostnader för kompetensutveckling beskrivs lägre kostnader för konsulter, system och licenser bidra till det prognosticerade utfallet.

Av ekonomiskt uppföljning och prognos per 30 augusti framgår att nämnden visar ett överskott om 55 tkr för perioden. För helår prognosticerar nämnden ett överskott om 47 tkr med anledning av det som beskrevs i fyramånadersrapporten.

⁶ Överförmyndarnämnden 2024-06-20, § 49

Nämndens verksamhetsberättelse gör gällande att nämnden redovisar ett överskott mot budget per helår på 65 tkr. Det beskrivs att den främsta anledningen till överskottet är att kostnaderna för kompetensutveckling är lägre än budgeterat.

3.3.1 Enkätundersökning

	Ja	Nej	Vet ej
Har nämnden fastställt en budget i balans?	11		1
Följer nämnden upp ekonomin och upprättas prognoser regelbundet under året?	9	1	2
Har nämnden fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att nå budget?	10	1	1

Tabell 2: Resultat av enkätundersökning avseende ekonomistyrning och uppföljning

3.3.2 Bedömning

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden i allt väsentligt säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredställande sätt.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden följt upp verksamhetens ekonomiska resultat under året.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden bedriver verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vi kan inte bedöma om överförmyndarnämnden vidtagit åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammats avseende ekonomiska resultat då sådana inte uppmärksammats under året.

3.4 Intern kontroll

Det framgår av nämndens verksamhetsplan 2024 att nämnden ska ansvara för den interna kontrollen och besluta vilka kontroller som ska utföras.

Av verksamhetsplan 2024 framgår att det genomförs ett flertal kontroller i verksamheten. Bland annat följs handlägningsrutiner upp vid enhetsträffar samt vid behov. Uppföljning av verksamhet och budget ska redovisas vid enhetens sammanträden och till nämnden i samband med delårsrapportering. Det anges att den enhetschef är ansvarig för den interna kontrollen.

Enligt verksamhetsplan 2024 har nämnden fastställt internkontrollplan för 2024. Av planen framgår att kontrollerna är baserade på nämndens mål för året och utgörs av:

- 75 procent av processmallar för ärenden ska vara utarbetade och beskrivna per 30 september
- Enheten ska ha granskat 90 procent av 2023 års årsräkningar före den 30 juni.

- Samtliga årsräkningar ska vara granskade per den 30 september 2024 med undantag för årsräkningar som inte är kompletta.

Antalet årsräkningar avrapporteras vid delårsrapport. Årsräkningarna ska granskas i kronologisk ordning.

Av nämndens fyramånadersrapport framgår att kontrollmoment ett var påbörjat men inte slutfört. Kontrollmoment avseende årsräkningar var vid fyramånadersrapportens fastställande slutfört då 90 % av årsräkningar hade granskats per den 18 juni 2024.

Det framförs av representanter för nämnden att ingen formell risk- och väsentlighetsanalys har utarbetats inför internkontrollplan 2024. Det framförs att nämnden blivit informerade om det arbetet som genomförts inför utarbetande internkontrollplan 2024 vid ett sammanträde i november 2023⁷.

Det framförs av representant för nämnden att arbetet med internkontroll har utvecklats. Nämnden har bland annat genomgått utbildning avseende internkontroll i september⁸.

Det förs fram i nämndens verksamhetsberättelse för 2024 att processbeskrivningar för "Ansökan om ställföreträdare" samt "Anmälan om ställföreträdare" är upparbetade och dokumenterade. Det framgår även att andelen granskade årsräkningar per 30 juni uppgick till 93,4 procent samt att samtliga årsräkningar var granskade före den 30 september.

3.4.1 Enkätundersökning

	Ja	Nej	Vet ej
Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	11		1
Är nämnden delaktig i risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen för uppföljning av intern kontroll?	9	1	1
Rapporteras resultat från uppföljningen av intern kontroll till nämnden?	10	1	1
Fattas beslut vid konstaterade avvikelser i den interna kontrollen?	6		6

Tabell 3: Resultat av enkätundersökning avseende intern kontroll

⁷ Överförmyndarnämnden 2023-11-17, § 55

⁸ Överförmyndarnämnden 2024-09-27, § 66

Härnösands kommun
Grundläggande granskning - överförmyndarnämnden

2025-04-03

3.4.2 Bedömning

Vi kan inte bedöma om överförmyndarnämnden har skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden inte följt upp verksamhetens interna kontroll under året.

Vi menar att det som beskrivs ovan inte omfattar nämndens uppföljning av intern kontroll. Vi anser att nämnden bör genomföra en risk- och väsentlighetsanalys av verksamheten för att välja ut områden med störst risk. De kontroller som möter dessa risker ska under året följas upp för att säkerställa att de har genomförts och är effektiva.

Vi kan inte bedöma om överförmyndarnämnden vidtagit åtgärder vid eventuella avvikelser som uppmärksammats avseende intern kontroll då sådana inte uppmärksammats under året.

Härnösands kommun
Grundläggande granskning - överförmyndarnämnden

2025-04-03

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Granskningens översiktliga syfte var att bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att styrelse och nämnder lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att överförmyndarnämnden delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi överförmyndarnämnden att:

- Skapa förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt under året.

Härnösands kommun
Grundläggande granskning - överförmyndarnämnden

2025-04-03

Datum som ovan

KPMG AB

Lena Medin
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Liam Alldén
Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.